

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Zakłady zwiększonego ryzyka (ZZR) [N1IBiJ1>ZZR]

Przedmiot

Kierunek studiów

Inżynieria bezpieczeństwa i jakości

Rok/Semestr

3/6

Studia w zakresie (specjalność)

–

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

polski

Forma studiów

niestacjonarne

Wymagalność

obieralny

Liczba godzin

Wykład

9

Laboratorium

0

Inne

0

Ćwiczenia

9

Projekty/seminaria

9

Liczba punktów ECTS

3,00

Koordynatorzy

dr inż. Tomasz Ewertowski

tomasz.ewertowski@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową wiedzę z zakresu czynników zagrożeń w środowisku funkcjonowania organizacji; umie zidentyfikować i ocenić te zagrożenia, a także oszacować związane z nimi ryzyko. Student ma świadomość związku pomiędzy ryzykiem zagrożeń a ich skutkami dla funkcjonowania organizacji.

Cel przedmiotu

Nabywanie przez studenta wiedzy na temat podstawowych zagadnień związanych z funkcjonowaniem zakładów zwiększonego ryzyka (ZZR) w obszarze: identyfikacji zagrożeń, analizy zdarzeń potencjalnie niebezpiecznych (scenariuszy) i zabezpieczenia operacyjnego w tych zakładach. Na poziomie praktycznym celem jest zdobycie umiejętności stosowania właściwie dobranych metod, zasad i narzędzi wykorzystywanych w zapewnieniu bezpieczeństwa w zakładach zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

1. Student zna dogłębnie zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa technicznego, systemów bezpieczeństwa, bhp oraz zagrożeń i ich skutków w zakładach zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej

[K1_W02].

2. Student ma zaawansowaną wiedzę z zakresu ergonomii, ekologii człowieka i ochrony środowiska przyrodniczego w odniesieniu do specyfiki funkcjonowania zakładów zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej [K1_W05].

3. Student ma zaawansowaną wiedzę z zakresu cyklu życia urządzeń, obiektów, układów i systemów technicznych, które wynikają z działalności przemysłowej i dotyczą terenu zakładu i jego otoczenia [K1_W06].

4. Student zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i trendy zrównoważonego rozwoju oraz najlepsze praktyki w zakresie inżynierii bezpieczeństwa, w zapewnieniu możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakładach wykorzystujących w działalności substancje niebezpieczne [K1_W10].

Umiejętności:

1. Student potrafi przygotować niezbędne środki do pracy w środowisku przemysłowym oraz zna zasady bezpieczeństwa związane z tą pracą i potrafi wymuszać ich stosowanie w praktyce [K1_U05].

2. Student potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania zakładów zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej i ocenić, w powiązaniu z Inżynierią Bezpieczeństwa, istniejące rozwiązania techniczne, w szczególności maszyny, urządzenia, obiekty, systemy, procesy i usługi [K1_U06].

3. Student potrafi identyfikować zmiany wymagań, standardów, przepisów, postępu technicznego i rzeczywistości rynku pracy w kontekście funkcjonowania zakładów zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej i na ich podstawie określać potrzeby uzupełniania wiedzy [K1_U12].

Kompetencje społeczne:

1. Student ma świadomość uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów z zakresu inżynierii bezpieczeństwa i ciągłego doskonalenia się [K1_K02].

2. Student ma świadomość rozumienia pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje [K1_K03].

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykład:

- wiedza weryfikowana jest poprzez krótkie kolokwia po trzeciej i na ostatniej jednostce dydaktycznej - test jednokrotnego wyboru składający się z kilku pytań (pojęcia i definicje) + pisemne zadania problemowe; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1;

Ćwiczenia:

- średnia ocen cząstkowych za poszczególne zadania; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1;

Projekt:

- średnia ocen cząstkowych za realizację poszczególnych faz projektu + ocena za poziom edycyjny projektu i postęp w trakcie zajęć; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1;

Treści programowe

Program obejmuje ogólną charakterystykę zakładów zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej (ZZR), w tym: obowiązujące regulacje prawne, procedury, plany operacyjno-ratownicze oraz zasady reagowania na awarie.

Tematyka zajęć

Wykład:

Podstawowe definicje związane z funkcjonowaniem zakładu zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej; Obowiązujące regulacje prawne w zakresie funkcjonowania zakładu zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej; Procedura zaliczania i procedura zgłoszenia zakładu zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka awarii przemysłowej; Plan operacyjno-ratowniczy w ZZR i ZDR; Zasady reagowania na awarie w ZZR i ZDR; Wymagania zgłaszania poważnych awarii przemysłowych do odpowiednich instytucji; Informowanie społeczeństwa o poważnych awariach przemysłowych; Inspekcje, kontrole, nadzór zakładów zwiększonego i dużego ryzyka awarii przemysłowych.

Ćwiczenia:

Procedury zaliczenia zakładów do ZZR (przepisy polskie i międzynarodowe); Procedura zgłoszenia ZZR do

odpowiednich instytucji (charakterystyka terenu otaczającego zakład, dokonywanie zmian w procedurze); Wymagania i zasady przygotowania dokumentacji związanej z ZZR; Zagrożenia wynikające z działalności przemysłowej, związane głównie z wykorzystywaniem w procesach technologicznych materiałów niebezpiecznych; Metody i kanały informowania społeczeństwa o wystąpieniu awarii przemysłowej.

Projekt: studenci projektują dokumentację związaną z funkcjonowaniem zakładu zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej (opis systemu bezpieczeństwa zakładu, Program Zapobiegania Awariom, sposób postępowania z wykorzystywanymi substancjami chemicznymi).

Metody dydaktyczne

Ocena formująca:

Wykład: wiedza weryfikowana jest poprzez krótkie kolokwium po trzeciej jednostce dydaktycznej - test jednokrotnego wyboru składający się z kilku pytań (pojęcia i definicje) + pisemne zadania problemowe; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%;

Ćwiczenia: bieżąca ocena wykonywanych zadań w skali 2- 5; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%;

Projekt: bieżąca ocena poszczególnych części projektu w skali 2- 5; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%;

Ocena podsumowująca:

Wykład: kolokwium zaliczeniowe na ostatniej jednostce zajęciowej; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%,

Ćwiczenia: średnia ocen częściowych za poszczególne zadania; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%,

Projekt: średnia ocen częściowych za realizację poszczególnych faz projektu + ocena za poziom edycyjny projektu i postęp w trakcie zajęć; próg zaliczenia pierwszego i drugiego podejścia - 50% + 1%.

Literatura

Podstawowa:

1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, z późniejszymi zmianami.
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dyrektywie Seveso III), z późniejszymi zmianami.
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31 grudnia 2008 roku), z późniejszymi zmianami.
4. Pabiś A. (2018), Bezpieczeństwo procesowe część I Bezpieczeństwo chemiczne, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków.
5. Tuśno N., Wolny P., Siuta D. (2020), Programy komputerowe do wyznaczania prawdopodobieństwa oraz skutków poważnych awarii, Zeszyty Naukowe SGSP, nr 74, s. 47- 67.

Uzupełniająca:

1. Bienias M., Czerniak K., Ewertowski T. (2019), Preparation of an enterprise for emergency situations, Informatyka Ekonomiczna, nr 3(53), s. 9- 22.
2. Ewertowski T. (2018), Doskonalenie systemu zgłaszania zdarzeń niepożądanych w organizacjach w kontekście wdrażania przez nie normy ISO 45001:2018, Zeszyty Naukowe Politechniki Poznańskiej. Organizacja i Zarządzanie, nr 78, s. 19- 34.
3. Czernecka W., Górny A. (2018), Ergonomic risk measurement in prioritizing corrective action at workstations, [in:] Occupational Safety and Hygiene VI: Proceedings of the 6th International Symposium on Occupation Safety and Hygiene, Guimarães, Portugal (p. 419), CRC Press.
4. Ewertowski T., Kubasiński S. (2021), Multi-Criteria Comparative Analysis of Proactive Safety Strategy of An Organization Exemplified by Polish Companies [w]: Proceedings of the 37th International Business Information Management Association Conference (IBIMA), 30-31 May 2021, Cordoba, Spain. Innovation Management and information Technology impact on Global Economy in the Era of Pandemic / red. Soliman Khalid: IBIMA Publishing, s. 10638- 10646.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	75	3,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	27	1,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	48	2,00